

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
GRAD ZENICA**

**OBRAĐIVAČ: SLUŽBA ZA BUDŽET
I FINANSIJE**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
GRADA ZENICA
ZA PERIOD 2016. – 2018. GODINE**

Zenica, juni 2015. godine

Sadržaj

Poglavlje I: Uvod.....	3
Poglavlje II: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze	3
Ekonomski rast.....	4
Stabilnost cijena.....	5
Zaposlenost.....	5
Vanjskotrgovinski bilans.....	6
Rizici makroekonomskog scenarija	6
Poglavlje III: Srednjoročna fiskalna strategija.....	7
Indirektni porezi.....	7
Porez na dohodak	9
Neporezni prihodi	10
Rizici po projekcije prihoda.....	10
Poglavlje IV: Struktura potrošnje u javnom sektoru	10
Plaće i naknade troškova zaposlenih	11
Izdaci za materijal i usluge	11
Tekući i kapitalni transferi.....	11
Otplate dugova	12
Nabavka stalnih sredstava	13
Poglavlje V: Projekcije budžeta Grada Zenica.....	13

Poglavlje I: Uvod

Budžet je glavni instrument za donošenje vladinih politika i predstavlja sredstvo kojim se strateški prioriteta pretvaraju u konkretne usluge, programe i aktivnosti, kao odgovor na socijalne, ekonomske i druge potrebe građana. Međutim, sam iskaz o budžetskim rashodima za jednu godinu nije uvijek dovoljan kako bi se ostvarili vladini ciljevi, zbog čega se izrađuje Dokument okvirnog budžeta.

Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj: 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) propisana je obaveza trogodišnjeg planiranja budžeta, odnosno izrada Dokumenta okvirnog budžeta (DOB), na kojem se zasniva priprema i izrada budžeta za narednu fiskalnu godinu.

Dokument okvirnog budžeta priprema se svake godine i prikazuje srednjoročne makroekonomske pretpostavke i projekcije, srednjoročnu fiskalnu strategiju, srednjoročne fiskalne projekcije, prioritete potrošnje, te gornje granice rashoda za narednu budžetsku godinu i preliminarne procjene za sljedeće dvije godine.

Za izradu ovog dokumenta korištene su:

- makroekonomske projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP BiH);
- Perspektive 2015. - 2018. godine Direkcije za ekonomsko planiranje BiH,
- projekcije poreskih prihoda Federalnog ministarstva finansija;
- projekcije prihoda Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) BiH;
- saopštenja Agencije za statistiku BiH.

Poglavlje II: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Ovo poglavlje predstavlja osnovne srednjoročne makroekonomske pokazatelje i prognoze na kojima se temelje procjene Dokumenta okvirnog budžeta za period 2016. - 2018. godine.

Makroekonomija analizira faktore koji utiču na ekonomiju jedne zemlje u cjelini, odnosno analizira ekonomski rast, stabilnost cijena, zaposlenost i vanjskotrgovinski bilans.

Kreatori ekonomske politike pomoću makroekonomskih instrumenata (politike dohodaka, monetarne i fiskalne politike) utiču na budžete i budžetsku potrošnju, funkcionisanje privrednih subjekata, proizvodnju, potrošnju, zaposlenost, životni standard, štednju, investicije, izvoz i uvoz, s ciljem postizanja visoke i stabilne stope privrednog rasta, niske inflacije, visoke zaposlenosti i optimalne vanjskotrgovinske razmjene.

Shodno navedenom, anticipiranje pokazatelja makroekonomskih agregata omogućava procjenu budućeg stanja državne ekonomije što pruža realniju osnovu za izradu budžeta.

Ekonomski rast

Ekonomski (privredni) rast se mjeri stopom rasta bruto društvenog proizvoda, koji predstavlja vrijednost svih proizvedenih dobara i usluga državne ekonomije u određenom periodu.

BiH ima prilično nepovoljnu strukturu kratkoročnog ekonomskog rasta kojim dominira domaća tražnja, u velikoj mjeri određena kretanjima u Evropskoj Uniji (EU) i neposrednom okruženju. Najuticajnija komponenta rasta u kratkom roku je finalna potrošnja koja je za približno 5% veća od dohotka stvorenog (zarađenog) u zemlji (BDP). Ovo je ujedno i osnova za jaku uvoznju tražnju obzirom na otvorenost ekonomije i relativno slabe domaće kapacitete. Nizak izvoz BiH (od svega 30% BDP-a) je dovoljan da se pokrije tek nešto više od polovine uvoza. Pored činjenice da domaćom tražnjom dominira potrošnja, dodatni problem njene prevelike uloge leži i u činjenici da je tražnja u značajnoj mjeri finansirana iz inostranih izvora. Time je, pored uobičajenog uticaja na izvoznju tražnju, i ekonomski rast u BiH visoko zavisano od kretanja u okruženju i to kroz domaću tražnju. Kao poželjna alternativa ove strukture rasta se nameće rast vođen investicijama i izvozom kojim bi se otvorila nova radna mjesta i umanjila eksterna zavisnost domaće tražnje. Time bi se ujedno stvorile pretpostavke dugoročnog ekonomskog razvoja i podizanja životnog standarda stanovništva.

Nakon recesije u prethodnim godinama, BiH ekonomija je ostvarila realni rast od 0,7% u 2013. godini. Ekonomije okruženja su u prva tri kvartala 2014. godine zabilježile skroman opadajući rast, te blagi oporavak aktivnosti u četvrtom kvartalu. S obzirom na slab ekonomski rast zemalja u okruženju koje predstavljaju važna bosanskohercegovačka izvozna tržišta, došlo je do blagog oporavka ekonomskih aktivnosti i u BiH. Protekle 2014. godinu u BiH obilježio je blagi rast broja zaposlenih, loše vremenske prilike u prvom polugodištu koje su kulminirale majskim poplavama, pad proizvodnje električne energije, pad izvoznih, te još veći pad uvoznih cijena koji je doveo do deflacije, kao i rast vanjskotrgovinskog deficita roba. Majske poplave i slaba izvozna tražnja su bile među značajnijim faktorima slabog rasta industrijske proizvodnje i izvoza u 2014. godini, što je dovelo do ostvarenja procijenjenog realnog ekonomskog rasta od svega 0,6%. Ipak, može se konstatovati da su kretanja u BiH ekonomiji u 2014. godini bila pozitivnija u odnosu na prethodnu godinu.

Očekivani ekonomski rast Euro zone i nekih od važnijih ekonomskih partnera iz bližeg okruženja bi trebali biti glavni nosioci jačanja BiH ekonomskog rasta u 2015. godini. Oporavak Euro zone bi trebao poboljšati trendove kako tekućih tako i kapitalnih novčanih priliva iz inostranstva u BiH. Očekuje se da bi pomenuti faktori trebali dovesti do realnog jačanja ekonomskog rasta BiH u 2015. godini, koji bi mogao iznositi 2,6%. Ovaj rast trebao bi biti nošen prvenstveno rastom izvoza, te postepenim jačanjem privatne potrošnje i investicija. S druge strane, jačanje domaće tražnje bi trebalo dovesti do povećanja rasta uvoza, te skromnog realnog povećanja vanjskotrgovinskog deficita. Očekivana stabilizacija svjetskih cijena bi trebala zaustaviti deflaciju u 2015. godini koja je u prethodnom periodu predstavljala ozbiljnu prijetnju za ekonomski rast BiH. Povratak inflacije se očekuje 2016. i narednih godina.

Nastavak oporavka evropske ekonomije očekuje se 2016., odnosno 2017. godine. S tim u vezi, projekcije ekonomskog rasta u BiH se takođe povećavaju i to uglavnom kroz postepeno jačanje izvoza, ali i vanjskotrgovinskog deficita uzrokovano jačanjem domaće tražnje. Drugim riječima, očekuje se nastavak dominacije finalne potrošnje u ekonomskom rastu uz istina sve značajniju ulogu investicija i izvoza. Rezultat ovakvih kretanja trebao bi biti ekonomski rast BiH od 3,2% u 2016. godini, 3,6% u 2017. godini, te 4,4% u 2018. godini.

Stabilnost cijena

Nivo cijena u BiH zavisi od uticaja eksternih i internih faktora. Eksterne komponente koje značajno determinišu opšti nivo cijena u BiH su cijene nafte, gasa i hrane na globalnom tržištu, dok su domaće komponente sa najvećim uticajem na cijene akcize na cigarete, cijene komunalija i cijene komunikacijskih usluga.

U 2014. godini indeks potrošačkih cijena u BiH iznosio je 99,1%, odnosno zabilježen je pad cijena u odnosu na cijene zabilježene u prethodnoj godini, tj. deflacija u iznosu od 0,9%. Najveći pad cijena u 2014. godini bilježe hrana i bezalkoholna pića, te odjeća i obuća. Suprotno, najveći rast cijena u BiH u 2014. godini je zabilježen u odjeljku cijena alkoholnih pića i duhana.

Prema posljednjim projekcijama Evropske komisije cijene nafte na svjetskom tržištu bi trebale biti nešto niže u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, a slično je i sa cijenama hrane. U BiH se ne očekuje značajan rast opšteg nivoa cijena uzimajući u obzir promjene cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu. Od internih faktora koji doprinose promjeni opšteg nivoa cijena uzet je u obzir nastavak uvećanja akciza na cigarete i duhan i moguće poskupljenje električne energije. Na osnovu navedenog u BiH se u 2015. godini očekuje skroman rast cijena od 0,2%, dok se u 2016. godini očekuje inflacija od 1%.

Imajući u vidu da se prema projekcijama Svjetske banke u 2017. i 2018. godini očekuje stabilan i umjeren rast cijena hrane, nafte i gasa pretpostavlja se da bi inflacija u BiH mogla iznositi između 1,3% i 1,5%.

Zaposlenost

Pod nezaposlenim osobama se podrazumijevaju osobe sposobne i voljne raditi i koje aktivno traže posao, ali su bez posla. U državnoj ekonomiji postoji direktna povezanost između ekonomskog rasta i zaposlenosti, na način da smanjenje stope zaposlenosti utiče na smanjenje bruto društvenog proizvoda.

U 2014. godini tržište rada u BiH bilježi skroman oporavak. Prema preliminarnim podacima, prosječan broj zaposlenih lica u BiH u 2014. godini je za 1,7% veći u odnosu na 2013. godinu. Najznačajnije povećanje broja zaposlenih u posmatranom periodu je u područjima prerađivačke industrije, djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane, umjetnosti, zabave i rekreacije.

Postepeni oporavak svjetske ekonomije u 2015. godini bi mogao popraviti situaciju na tržištu rada BiH. U EU se očekuje pozitivan ekonomski rast što bi doprinijelo povećanju broja zaposlenih lica, odnosno smanjenju stope nezaposlenosti. Na tržištu rada u BiH se ne mogu desiti veliki pozitivni pomaci, ali bi se uz navedeni ekonomski rast mogla ostvariti bolja dešavanja u odnosu na 2014. godinu.

Značajnije pozitivne promjene na tržištu rada u BiH se mogu očekivati 2016. godine. U EU se predviđa smanjenje stope nezaposlenosti i povećanje broja zaposlenih uz ekonomski rast podstaknut rastom obima investicija i vanjske trgovine. U skladu sa dešavanjima u EU, u BiH se takođe očekuje nešto brži ekonomski rast u odnosu na 2015. godinu, što bi dovelo do povećanja broja zaposlenih lica za 1,8%.

U 2017. i 2018. godini se očekuje nastavak povećanja stope ekonomskog rasta, što bi imalo pozitivan uticaj na tržište rada, odnosno na kreiranje novih radnih mjesta i uvećanje prosječnih neto plata. Na osnovu spomenutog, pretpostavlja se da bi ukupan broj zaposlenih u BiH u 2017. godini mogao biti uvećan za 2,0%, odnosno za 2,1% u 2018. godini.

Vanjskotrgovinski bilans

Posljednjih godina robnu razmjenu BiH sa inostranstvom karakteriše znatno veći uvoz od izvoza, odnosno stopa pokrivenosti uvoza izvozom je iznosila nešto više od 50%.

U skladu sa potpisanim Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, u 2013. godini došlo je do potpunog ukidanja carina na proizvode iz BiH, što je dovelo do znatnog rasta izvoza roba i usluga, te sve veću orijentaciju izvoza prema tržištima EU. Nominalna stopa rasta izvoza roba bila je 6,6%, dok je s druge strane uvoz roba ostvaren sa blagim padom od 0,5%.

Prema podacima iz platnog bilansa Centralne banke BiH, ukupna robna razmjena BiH u 2014. godini je povećana za 5,6% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje robne razmjene ostvareno je prvenstveno zbog realnog rasta uvoza od 8,2%, dok je godišnja stopa rasta izvoza bila znatno niža od prošlogodišnje i iznosila je 3,8%. Skroman ekonomski rast glavnih trgovinskih partnera kao i vremenske neprilike koje su tokom maja 2014. godine zahvatile BiH u velikoj mjeri odredile su i kretanje vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom.

Znatno povoljnije međunarodno poslovno okruženje i oporavak industrijske proizvodnje se očekuje u 2015. godini, što bi uz rast privatne potrošnje i investicija trebalo rezultovati povećanjem realnog rasta BH izvoza roba i usluga od 6,8%, rastom vanjskotrgovinskog deficita od 4,2% i blagim poboljšanjem pokrivenosti uvoza izvozom na 58,8%.

U 2016. godini, potpomognut povećanjem izvoza električne energije, očekuje se povećanje BH izvoza od 6%, dok je očekivani rast uvoza oko 4% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo bi u konačnici trebalo rezultovati blagim smanjenjem vanjskotrgovinskog deficita i nešto boljom pokrivenošću uvoza izvozom u odnosu na prethodnu godinu.

U periodu 2017. - 2018. godine očekuje se da bi BiH trebala ostvariti povećanje vanjskotrgovinske razmjene prvenstveno kroz stabilan rast izvoza roba, koji bi trebao biti praćen i nešto nižim stopama rasta uvoza, što bi rezultovalo stabilizacijom vanjskotrgovinskog deficita i poboljšanjem pokrivenosti uvoza izvozom.

Rizici makroekonomskog scenarija

Rizici navedenog makroekonomskog scenarija u velikoj mjeri zavise od negativnih rizika za projekcije EU u smislu ekonomskog oporavka. Pogoršanje ekonomske situacije u EU direktno bi imalo uticaja i na oslabljene ekonomije zemalja okruženja, nama značajnih trgovinskih partnera, što bi padom izvozne tražnje umanjilo izvoz BiH, a samim tim i ukupan ekonomski rast. Najveći stepen eksterne zavisnosti u ekonomiji BiH ispoljavaju privatna potrošnja i investicije. Naime, oko 90% tekućih priliva novca iz inostranstva usmjereno je ka domaćinstvima čime se popravljaju njihov veoma nizak životni standard. Skromna (bruto) nacionalna štednja (oko 10% BDP-a), koja je upola niža u odnosu na druge

tranzicijske i razvijene zemlje Evrope, je tek dovoljna za finansiranje nešto više od polovine (iako skromnih) investicija u BiH, dok ostatak finansiranja dolazi iz inostranstva. Sve ovo ukazuje da je ekonomski rast sa ovakvom strukturom veoma izložen vanjskim rizicima, prije svega u smislu prekida inostranih priliva kojima se finansira značajan dio potrošnje i investicija. U slučaju ostvarenja pomenutih rizika, situacija iz perioda recesije bi se u narednim godinama mogla ponoviti. Tada je u BiH zabilježen pad privatne potrošnje, investicija, uvoza, izvoza, proizvodnje, zaposlenosti, inostranih tekućih i kapitalnih priliva i sl.

Kao i prethodnih godina, identifikovana su dva osnovna rizika za projekcije cijena u BiH. Ukoliko bi došlo do oscilacija svjetskih cijena nafte, gasa ili hrane (što je suprotno projekcijama), to bi se odrazilo na cijene u BiH koje bi u ovakvim prilikama mogle biti drugačije od pretpostavljenih. S druge strane, domaći rizici su neplanirana povećanja cijena komunalija koja nisu uzeta u obzir prilikom izrade projekcija.

Osnovni rizici za ostvarenje projekcija na tržištu rada su prvenstveno nivo potražnje, investicija i trgovine, ne samo u BiH, nego i u EU. Nezadovoljavajući poslovni ambijent bi mogao uticati na ukupan ekonomski rast i odgoditi pozitivna dešavanja na tržištu rada, odnosno povećanje broja zaposlenih.

Makroekonomske prognoze DOB-a Grada Zenica za 2016. - 2018. godinu zasnovane su prije svega na prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje BiH iz aprila 2015. godine, te ih kao takve treba uzimati sa rezervom.

Poglavlje III: Srednjoročna fiskalna strategija

Imajući u vidu projekcije realnog ekonomskog rasta u BiH u 2015. godini, početak značajnijeg oporavka tek u 2016. i 2017. godini, i na toj osnovi oprezne projekcije prihoda od indirektnih poreza, neophodno je i dalje provođenje fiskalne discipline s ciljem smanjenja nivoa budžetskog deficita. Fiskalna konsolidacija u BiH vršit će se na prihodovnoj, a najviše na rashodovnoj strani budžeta. Glavne politike kontrole rashoda kojima će se to postići, na svim nivoima vlasti, podrazumijevaju smanjenje i strogu kontrolu tekućih rashoda, ograničavanje rasta socijalnih transfera putem revizija korisnika, istovremeno štiteći transfere najugroženijim grupama stanovništva, ograničavanje zapošljavanja i ograničavanje/smanjenje plata, naknada i materijalnih troškova u javnom sektoru.

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda budžeta Grada Zenica za koje se očekuje da će biti dostupne za finansiranje javne potrošnje u srednjoročnom periodu, a koje se temelje na analizi ostvarenih prihoda u prethodnim godinama, prethodno navedenim makroekonomskim pokazateljima, te postojećim i očekivanim poreskim politikama.

Tabelarni pregled projekcija prihoda za period 2016. – 2018. dat je u poglavlju V - Projekcije budžeta Grada Zenica.

Indirektni porezi

U skladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" broj: 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13), indirektni porezi podrazumijevaju: uvozne i izvozne

dažbine, akcize, porez na dodanu vrijednost i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge, uključujući i ostale poreze na promet i putarine.

Prihodi prikupljeni po osnovu ovih poreza uplaćuju se na Jedinostveni račun Uprave za indirektno oporezivanje BiH, a raspodjela se vrši na sljedeći način (prema članu 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH):

- prvo se izdvajaju sredstva na račun rezervi,
- zatim sredstva za finansiranje Institucija BiH,
- ostatak prihoda se raspoređuje FBiH, RS-u i Brčko Distriktu, u skladu sa prethodno utvrđenom formulom koju utvrđuje Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje BiH,
- iz entitetskih udjela se izdvajaju sredstva potrebna za finansiranje vanjskog duga (na osnovu učešća entiteta u vanjskom dugu, a uplaćuju se direktno budžetu Institucija BiH).

Prema članu 6. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH ("Službene novine FBiH" broj: 22/06, 43/08, 22/09 i 35/14), prihodi od indirektnih poreza se dalje raspodjeljuju između: Federacije (36,20%), kantona (51,48%), lokalnih samouprava (8,42%) i Upravitelja cesta (3,90%).

Projekcija prihoda od indirektnih poreza je najznačajniji indikator za budžet Grada Zenica, s obzirom na to da ovi prihodi čine oko četvrtine ukupnih prihoda budžeta. Pregled izvršenja indirektnih poreza na nivou BiH za 2014. godinu, kao i projekcija za naredne godine, izrađen od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu UIO (OMA) u aprilu 2015. godine, dat je u Tabeli broj 1. Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period od 2015. do 2018. godine bazirane su na historijskom trendu naplate prihoda i prognozama makroekonomskih pokazatelja u pomenutim godinama, a uzimaju u obzir i efekte kontinuiranog usklađivanja stopa akciza na duhan u BiH sa minimalnim standardima u EU, kao i efekte primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA (Evropska asocijacija za slobodnu trgovinu).

Tabela broj 1 (u milionima KM)

R.b.	Vrsta prihoda (neto)	Izvršenje	Projekcija					Projektovana stopa rasta			
		2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	
1.	PDV	3.207,80	3.268,10	3.348,20	3.457,00	3.570,10	1,90%	2,50%	3,20%	3,30%	
2.	Akcize	1.307,50	1.381,10	1.432,10	1.490,40	1.550,60	5,60%	3,70%	4,10%	4,00%	
3.	Carine	235,40	252,70	264,30	276,20	290,60	7,40%	4,60%	4,50%	5,20%	
4.	Putarina	294,30	303,90	313,60	324,90	339,20	3,30%	3,20%	3,60%	4,40%	
5.	Ostalo	24,00	24,00	24,00	24,20	24,40	0,00%	0,00%	0,80%	0,80%	
	Ukupno (od 1 do 5)	5.069,00	5.229,80	5.382,20	5.572,70	5.774,90	3,20%	2,90%	3,50%	3,60%	
6.	Putarina (0,10 KM/lit.)	-117,70	-121,60	-125,50	-130,00	-135,70	3,30%	3,20%	3,60%	4,40%	
	SREDSTVA ZA RASPODJELU (od 1 do 6)	4.951,30	5.108,20	5.256,70	5.442,80	5.639,20	3,20%	2,90%	3,50%	3,60%	

Uputstvima o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda, utvrđuje se procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinostvenog računa FBiH, a iznosio je: 5,827% za 2011. godinu, te 5,245% za 2012. godinu, što je dovelo do umanjenja za 10%. U 2013. godini ovo učešće je iznosilo 5,202%, odnosno smanjeno je za oko 1% u odnosu na prethodnu godinu, a prihodi od indirektnih poreza Grada Zenica ostvareni su u iznosu od 10.327.218,43 KM ili za 8% manje od ostvarenja 2012. godine.

U 2014. godini procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinostvenog računa FBiH povećan je sa 5,202% na 5,220%, odnosno došlo je do uvećanja učešća za

0,3%. Ostvarenje prihoda od indirektnih poreza Grada Zenica za 2014. godinu iznosi 10.864.266,67 KM, što prema ostvarenju 2013. godine predstavlja povećanje za 5%.

Tačkom 3.1. Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2015. godinu ("Službene novine FBiH" broj: 105/14) procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedininstvenog računa FBiH povećan je sa 5,220% na 5,223%, odnosno povećan je za 0,06%.

Sredstva namijenjena budžetima svih nivoa vlasti zadnjih godina su opterećena znatnim obavezama za servisiranje vanjskog duga BiH. Ovo se posebno odnosi na jedinice lokalne samouprave koje nisu korisnici kreditnih sredstava Međunarodnog monetarnog fonda, ali s obzirom na način raspodjele sredstava, zajedno sa višim nivoima vlasti učestvuju u otplati tih sredstava. Kako u tekućoj godini dopijevaju značajni iznosi otplata vanjskog duga, u 2015. godini se ne očekuje značajno povećanje priliva ovih prihoda u Budžet Grada.

Projekcije pripadajućih prihoda od indirektnih poreza za Grad Zenica, bez projekcija prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Upraviteljima cesta, izrađene od strane Sektora za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija, date su u sljedećoj tabeli.

Tabela broj 2 (u KM)

R.b.	Prihodi od indirektnih poreza	Izvršenje	Projekcija			
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Zeničko-dobojski kanton sa jedinicama lokalne samouprave	193.695.934	207.168.506	208.395.745	206.841.173	218.258.392
2.	Grad Zenica	9.806.205	10.546.641	10.610.053	10.530.906	11.112.190

Porez na dohodak

Porez na dohodak regulisan je Zakonom o porezu na dohodak ("Službene novine FBiH" broj: 10/08, 09/10, 10/11, 44/11, 7/13 i 65/13) i odnosi se na dohodak: od nesamostalne djelatnosti, od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala i od dobitaka ostvarenih učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području ZDK ("Službene novine ZDK" broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13) propisano je da 34,46% naplaćenog prihoda od poreza na dohodak pripada općinama Zeničko-dobojskog kantona, dok preostalih 65,54% pripada Kantonu.

Po osnovu prihoda od poreza na dohodak u 2014. godini ostvaren je iznos od 4.752.406,91 KM, a što je na nivou ostvarenja 2013. godine.

Uzimajući u obzir pomenute makroekonomske prognoze kretanja zaposlenosti i ekonomskog rasta i pretpostavku nepromijenjenih poreznih propisa, u narednom periodu se može očekivati blagi rast raspoloživog prihoda od poreza na dohodak. U sljedećoj tabeli date su projekcije Federalnog ministarstva finansija iz 2014. godine za ukupne prihode od poreza na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama) Zeničko-dobojskog kantona i jedinica lokalne samouprave.

Tabela broj 3 (u KM)

R.b.	Prihodi od poreza na dohodak	2014	2015	2016	2017
1.	Zeničko-dobojski kanton sa jedinicama lokalne samouprave	34.007.900	35.164.169	36.676.228	38.363.335

Neporezni prihodi

U okviru neporeznih prihoda Grada Zenica najznačajnije kategorije su: prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija, administrativne takse, komunalne naknade i takse, naknade i takse po Federalnim zakonima i drugim propisima i ostale budžetske naknade i takse.

Neporezni prihodi u 2014. godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 10.671.020,04 KM, a u odnosu na ostvarenje 2013. godine manji su za 12%, što je u najvećoj mjeri rezultat naplate zaostalih dugova po osnovu naknade za korištenje građevinskog zemljišta u uporednoj 2013. godini.

Projekcije neporeznih prihoda temelje se na ostvarenju istih u prethodnim godinama, te gradskim propisima i propisima ostalih nadležnih organa koji regulišu obračun i naplatu ove vrste prihoda.

Rizici po projekcije prihoda

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije prihoda date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta, kao i izmjene poreznog sistema BiH i zemalja s kojima BiH ima značajnu ekonomsku saradnju.

Poglavlje IV: Struktura potrošnje u javnom sektoru

Raspoloživa sredstva lokalne samouprave su uvijek manja od sredstava potrebnih da se ostvare svi ciljevi zajednice, pa se kontinuirano moraju analizirati prioritetne potrebe i donositi odluke koje će najviše doprinijeti ostvarenju bitnih ciljeva.

Ovo poglavlje sadrži analizu upravljanja javnim sredstvima, koja predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskim kategorijama, što je neophodno uzeti u obzir kod utvrđivanja gornje granice rashoda budžeta i prestrukturiranja potrebnih za podmirenje prioritetnih rashoda.

Projekcije rashoda za 2016. godinu i naredne dvije godine bazirane su na ograničavanju budžetske potrošnje, provođenjem mjera štednje u svim segmentima javne potrošnje, uzimajući u obzir prioritet svakog segmenta.

Tabelarni pregled projekcija rashoda za period 2016. – 2018. dat je u poglavlju V - Projekcije budžeta Grada Zenica.

Plaće i naknade troškova zaposlenih

Za 2014. godinu na ime bruto plaća sa pripadajućim doprinosima i naknadama zaposlenih Grada Zenica utrošen je ukupan iznos od 8.694.773,22 KM.

Krajem 2014. godine osnovan je novi budžetski korisnik - Gradsko pravobranilaštvo, što je uz planirana neophodna zapošljavanja u Službi civilne zaštite i JU Centar za socijalni rad, dovelo do povećanja planiranog iznosa sredstava za ove namjene u 2015. godini.

S obzirom na ograničena budžetska sredstva, u 2016. i 2017. godini ne očekuje se dodatno zapošljavanje, koje bi uticalo na znatno povećanje ukupnih rashoda ove kategorije.

Godišnje uvećanje naknada po osnovu minulog rada zaposlenih, penzionisanje zaposlenika i novo zapošljavanje visokoobrazovanog kadra, kao i moguća usklađivanja bruto plaća sa troškovima života, odnosno inflacijom, mogla bi dovesti do blagog povećanja planiranih ukupnih rashoda bruto plaća i naknada u budžetima za 2016. - 2018. godinu.

Iznos budžetskih sredstava za ove potrebe u narednom periodu zavisit će od naprijed navedenog, kao i mogućih dodatnih izmjena zakonskih propisa koji regulišu predmetnu oblast.

Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge u 2014. godini izvršeni su u ukupnom iznosu 14.687.904,75 KM, a odnose se na materijalne i druge troškove neophodne za rad budžetskih korisnika Grada Zenica i troškove materijala i usluga kojima se podmiruju javne potrebe. Najznačajnije rashode ove kategorije čine izdaci za: energiju, komunalne usluge, nabavku materijala, usluge prevoza i goriva, unajmljivanje imovine i opreme, tekuće održavanje, osiguranje, bankarske usluge, ugovorene usluge i druge posebne usluge za potrebe budžetskih korisnika Grada Zenica, te izdaci za javnu rasvjetu, održavanje komunalne higijene grada, održavanje prohodnosti puteva u zimskom periodu, troškovi prevoza đaka i ostalih socijalno ugroženih lica, tekuće održavanje javne rasvjete, putne mreže, vodovodne i kanalizacione mreže i sl. U navedenom ukupnom iznosu izdataka za materijal i usluge sadržani su i vanredni izdaci za sanaciju šteta od poplava i klizišta u iznosu od 3.580.069,89 KM.

Budžetska potrošnja za ove namjene u 2015. i naredne godine planirana je u manjem iznosu u odnosu na 2014. godinu, s obzirom na smanjenje sredstava planiranih za sanaciju šteta od poplava.

Prognoze ove vrste rashoda ipak treba uzeti s rezervom s obzirom da kretanje tržišnih cijena direktno utiče na visinu potrošnje za ove namjene.

Tekući i kapitalni transferi

Tekući transferi u budžetu Grada Zenica sastoje se od: sredstava definisanih Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH" broj: 39/03, 22/06 i 43/10) koja se prenose na poseban transakcijski račun za sredstva za zaštitu i spašavanje, transfera pojedincima, transfera neprofitnim organizacijama, subvencija javnim preduzećima i ustanovama i drugih tekućih rashoda.

U 2014. godini realizacija na ime tekućih transfera iznosi 14.535.951,43 KM, a odnosi se na: socijalne pomoći, gradsku kuhinju, studentske kredite, alternativni smještaj, subvencije grijanja korisnika socijalne pomoći, pomoć za liječenje, školovanje, sport, kulturu, djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja, finansiranje dijela proizvodnje i emitovanje programa – JP RTV Zenica, podsticaje razvoja poduzetništva, obrta i poljoprivredne proizvodnje, održavanje sportskih objekata, dodatak na djecu, izdatke za tuđu njegu, novčane naknade za pomoć i njegu od strane drugog lica, naknade porodiljama, pomoć za novorođenčad, prehranu djece i dojilja i sl. Ovaj iznos uključuje i tekuće transfere pojedincima za sanaciju šteta od poplava i klizišta koji su iznosili 1.321.474,31 KM.

Kapitalni transferi sastoje se od: kapitalnih transfera za izgradnju ambulanti, kapitalnih transfera za stambeno zbrinjavanje boračke populacije, kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama i javnim preduzećima, a u 2014. godini izvršeni su u ukupnom iznosu od 585.877,88 KM.

U 2015. godini je planiran nastavak realizacije započetih kapitalnih projekata - izgradnja toplane u MZ Nemila i razvoj emisionog sistema JP RTV Zenica, te izgradnja ambulanti, investiciono i tekuće održavanje obdaništa i dr.

U periodu ograničenosti budžetskih sredstava ili pojave značajnih vanrednih izdataka, kao što su to bili izdaci za sanaciju šteta od elementarnih nepogoda u 2014., ali i tekućoj godini, lokalne samouprave su nužno orijentisane na finansiranje već započetih višegodišnjih projekata, dok je planiranje novih projekata svedeno na minimum. Grad mora stalno analizirati prioritete, kako bi omogućio da se najbitniji programi i aktivnosti isfinansiraju i da se isti sprovedu na najefikasniji i najučinkovitiji način.

Otplate dugova

U skladu sa odlukama o izvršavanju budžeta Grada Zenica, otplate kamata i duga po kreditu predstavljaju izdatak budžeta koji ima prioritet u izvršavanju.

Za otplate domaćeg pozajmljivanja, po kreditu odobrenom u iznosu od 1.500.000,00 KM od strane Investiciono-komercijalne banke d.d. Zenica, u svrhu izmirenja potraživanja vezanih za klizište u naselju Pečuj, iz Budžeta Grada na ime otplate glavnice i kamate za 2014. godinu izdvojen je iznos od 458.650,00 KM, kojim je završena otplata navedenog dugovanja.

Zaduženjem Grada Zenica kod Saudijskog fonda za razvoj osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 25.000.000,00 USD, odnosno 93.750.000,00 SAR, sa periodom otplate od 25 godina i grace periodom 5 godina, a za finansiranje Projekta glavne gradske magistrale u Zenici. Iz budžeta Grada za izmirenje troškova na povučeni iznos kredita u 2012. godini izdvojeno je 12.424,87 KM, u 2013. godini 230.261,76 KM, a u 2014. godini 461.766,41 KM, dok otplata glavnice počinje u 2016. godini.

Od 2016. godine Grad Zenica je u obavezi u skladu sa Odlukom o prihvatanju zaduženja po Ugovoru o zajmu između KfW Frankfurt na Majni, BiH, FBiH i općina Tuzla i Zenica, za realizaciju Projekta vodosnabdijevanja i zbrinjavanja otpadnih voda u BiH II ("Službene novine FBiH" broj: 59/14), plaćati kamatu, a od 2018. godine anuitet. Iznos kredita za Grad Zenica iznosi 1.150.000,00 EUR, sa rokom otplate 15 godina i grace periodom od 3 godine.

Nabavka stalnih sredstava

Opredjeljenje lokalne samouprave za donošenje likvidnih budžeta, u periodu nedovoljnog priliva prihoda, zahtjeva provođenje mjera štednje u svim segmentima budžetske potrošnje, izuzev prioriternih, tako da se izdaci za kapitalne investicije zadržavaju na istom nivou ili smanjuju.

Nabavke stalnih sredstava u budžetima Grada Zenica finansiraju se iz prihoda Grada Zenica i sredstava doznačenih od viših nivoa vlasti za potrebe finansiranja konkretnih projekata koji su od interesa za lokalnu zajednicu.

U 2014. godini iz Budžeta su finansirane nabavke stalnih sredstava u ukupnom iznosu 4.946.734,18 KM, i to nabavka opreme za budžetske korisnike, nabavka zemljišta i građevina u skladu sa sporazumom sa Željezarem Zenica, rekonstrukcija stadiona Bilino polje, nabavka instrumenata za mjerenje kvaliteta zraka, nabavka kamiona i reklamno-oglasnih panoa, nabavka građevine – Šahovski dom, izgradnja skloništa za životinje, izgradnja javne rasvjete, učešće Grada u otplati kredita za nabavljene autobuse, te rekonstrukcija i investiciono održavanje putne mreže, vodovodne i kanalizacione mreže, poslovnih prostora i drugih objekata i sl.

U periodu od 2015. do 2018. godine, pored rekonstrukcije i investicionog održavanja putne, vodovodne i kanalizacione mreže, očekuje se i izgradnja stambenih objekata za porodice u stanju socijalne potrebe, rekonstrukcija javne rasvjete, završni radovi na izgradnji skloništa za životinje, nastavak učešća Grada u otplati kredita za nabavljene autobuse i drugo.

Poglavlje V: Projekcije budžeta Grada Zenica

U nastavku su dati tabelarni pregledi projekcija prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka budžeta Grada Zenica za 2015. - 2018. godinu, kao i izvršenje istih za 2014. godinu.

Projekcije prihoda i primitaka budžeta Grada Zenica

Tabela broj 4 (u KM)

RED. BR.	VRSTA PRIHODA	OSTVARENJE 2014. g.	BUDŽET 2015. g.	PROJEKCIJA 2016. g.	PROJEKCIJA 2017. g.	PROJEKCIJA 2018. g.
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI OD POREZA	18.130.146,36	18.633.000,00	19.000.000,00	19.200.000,00	19.400.000,00
II	NEPOREZNI PRIHODI	10.671.020,04	13.611.000,00	14.000.000,00	14.200.000,00	14.400.000,00
III	PRIMLJENI TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE	2.815.982,01	2.750.000,00	1.800.000,00	1.900.000,00	2.000.000,00
IV	PRIMLJENI KAPITALNI TRANSFERI	2.483.546,11	1.699.000,00	1.300.000,00	1.500.000,00	1.600.000,00
V	KAPITALNI PRIMICI	552.071,60	620.000,00	700.000,00	700.000,00	750.000,00
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI GRADA (od I do V)	34.652.766,12	37.313.000,00	36.800.000,00	37.500.000,00	38.150.000,00
VI	PRIMLJENI TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI - NAMJENSKE DOZNAKE	6.891.635,09	7.494.000,00	8.000.000,00	8.200.000,00	8.600.000,00
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI BUDŽETA (od I do VI)	41.544.401,21	44.807.000,00	44.800.000,00	45.700.000,00	46.750.000,00

RED. BR.	VRSTA RASHODA	IZVRŠENJE 2014. g.	BUDŽET 2015. g.	PROJEKCIJA 2016. g.	PROJEKCIJA 2017. g.	PROJEKCIJA 2018. g.
1	2	3	4	5	6	7
I	REDOVNA DJELATNOST (od 1 do 4)	10.857.796,19	11.798.000,00	11.950.000,00	12.100.000,00	12.330.000,00
1.	PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	7.934.729,24	8.654.000,00	8.740.000,00	8.830.000,00	9.030.000,00
2.	DOPRINOSI POSLODAVCA I OSTALI DOPRINOSI	768.043,98	831.000,00	850.000,00	870.000,00	890.000,00
3.	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	1.969.498,91	2.098.000,00	2.130.000,00	2.150.000,00	2.150.000,00
4.	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	185.524,06	215.000,00	230.000,00	250.000,00	260.000,00
II	POSEBNE NAMJENE (od 5 do 10)	19.494.664,48	21.205.000,00	25.050.000,00	25.500.000,00	26.170.000,00
5.	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	9.136.935,55	9.838.000,00	10.870.000,00	11.050.000,00	11.350.000,00
6.	TEKUĆI TRANSFERI I DRUGI TEKUĆI RASHODI	6.424.501,71	6.537.000,00	6.850.000,00	6.850.000,00	6.900.000,00
7.	KAPITALNI TRANSFERI	453.877,88	375.000,00	850.000,00	850.000,00	1.180.000,00
8.	IZDACI ZA KAMATE	489.881,17	770.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00
9.	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	2.546.195,17	3.685.000,00	4.580.000,00	3.750.000,00	3.740.000,00
10.	IZDACI ZA OTPLATU DUGOVA	443.273,00	0,00	1.100.000,00	2.200.000,00	2.200.000,00
III	SREDSTVA PODRAČUNA ZA SANACIJU ŠTETA OD POPLAVA I KLIZIŠTA	4.901.544,20	2.160.000,00	0,00	0,00	0,00
IV	TEKUĆA BUDŽETSKA REZERVA	0,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00
V	AKUMULIRANI DEFICIT - POKRIĆE	1.975.663,22	2.000.000,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO RASHODI I IZDACI GRADA (od I do V)	37.229.668,09	37.313.000,00	37.150.000,00	37.750.000,00	38.650.000,00
VI	TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI - NAMJENSKE DOZNAKE	9.138.390,76	7.494.000,00	7.650.000,00	7.950.000,00	8.100.000,00
	UKUPNO RASHODI I IZDACI BUDŽETA (od I do VI)	46.368.058,85	44.807.000,00	44.800.000,00	45.700.000,00	46.750.000,00

Broj: 02-14-11607/15
Zenica, 19.06.2015. god.

GRADONAČELNIK

Husejin Smajlović